

Protokoll 1/2025

fört vid Utbildningsnämndens sammanträde torsdagen den 23 januari 2025 kl. 16:30-16:55, Insikten, Hantverkargatan 2F

Ledamöter

Emilia Bjuggren (S) Ordförande
Simon Froster Delbom (S)
Tina Kratz (V)
Ahmed Sharaf Abdi (V)
Aida Badeli (MP)
Hanna Werner (M)
Linnéa Vinge (SD)
Jan Jönsson (L)
Claes Nyberg (C)
Viktor Risling (S) ersätter Anna Ekström (S)
Anne Charlotte Pernold (S) ersätter Emilio Reyes Ludwig (S)
Leo Sutic (M) ersätter Andréa Hedin (M)
Jens Ahl (M) ersätter Erik Jonsson (M)

Ersättare

Per Sohrabi (S)
Emil Rapp (L)
Frida Bondesson (KD)

Övriga närvarande

Fredrik Strelert Borgarrådssekreterare
Isabella Chee-Awai Borgarrådssekreterare
Nils Annink Borgarrådssekreterare
Lena Holmdahl Förvaltningschef
Peter Bragner Avdelningschef
Joachim Håkansson Avdelningschef
Anette Burman Avdelningschef
Ulrika Klemets Avdelningschef
Petra Nergårdh Avdelningschef
Niclas Westin Avdelningschef
Eva-Li Littorin Enhetschef
Mika Metso - Stabschef
Carl Lidén Högselius Nämndsekreterare
Britt-Marie Selin Personalföreträdare
Magnus Sundin Personalföreträdare

Justerare

Emilia Bjuggren (S), Hanna Werner (M)

Paragraf

§5, §§8-10

Sekreterare

Carl Lidén Högselius

§ 5
Vårbergsskolan, skolgårdsutveckling och verksamhetsanpassningar
Förslag till genomförandebeslut
UTBF 2024/1588

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Vårbergsskolan till en hyresgenererande projektkostnad om cirka 8,5 mnkr och med en tillkommande hyreskostnad år ett med cirka 1,1 mnkr.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsförvaltningen hyr idag Vårbergsskolan för evakuering av Slättgårdsskolan och planerad evakuering av Söderholmsskolan. På längre sikt kan lokalerna nyttjas för permanent grundskoleverksamhet eller som en resurs vid framtida evakueringsbehov.

På Vårbergsskolan pågår för närvarande verksamhetsanpassningar inom del av hus A som tidigare nyttjats av arbetsmarknadsförvaltningen. Förvaltningen har även beställt trygghetskapande ombyggnadsåtgärder, åtgärder för förbättrad varumottagning samt mindre skolgårdsanpassningar inför Söderholmsskolans evakuering till årsskiftet 2024/2025.

De verksamhetsanpassningar som föreslås i detta ärende avser mer omfattande åtgärder på skolgården, bygglovspliktiga åtgärder avseende varumottagningen och justerat läge för en entré till hus A. Åtgärderna planeras att utföras under sommaren 2025 inför skolstart av höstterminen 2025.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag att genomföra verksamhetsanpassningar på Vårbergsskolan till en hyresgenererande projektkostnad om cirka 8,5 mnkr och med en tillkommande hyreskostnad år ett med cirka 1,1 mnkr. För att undvika förseningar krävs omedelbar justering av utbildningsnämndens beslut.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Hanna Werner med flera (M) och Claes Nyberg (C) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Det är angeläget att de lokaler där skolverksamhet bedrivs är ändamålsenliga och bidrar till god arbetsmiljö för elever och personal. Därför ser vi positivt på föreslagna verksamhetsanpassningar men vill understryka vikten av att budgeten för anpassningarna hålls. Vi hoppas särskilt att de föreslagna skolgårdsanpassningarna, genom mjukare och grönare miljöer, bidrar positivt till helhetsintrycket i området. Projektet ser över möjligheten att flytta utvalda lekutrustningar från Söderholmsskolans skolgård till skolgården på Vårbergsskolan. Det är positivt att befintliga resurser i stadens bestånd används effektivt men vill understryka att detta inte ska fränta från den befintliga inriktningen om att Söderholmsskolan framgent åter ska öppnas.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2024/1588-5 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Vårbergsskolan, skolgårdsutveckling och verksamhetsanpassningar
- UTBF 2024/1588-2 Genomförandeoffert etapp 2
- UTBF 2024/1588-3 Förslagshandlingsrapport etapp 2
- UTBF 2024/1588-4 Beräkningsunderlag (sekretess)

§ 8**Remiss av Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning SOU 2024:81**

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1362

UTBF 2024/6978

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Utbildningsdepartementet har lämnat betänkandet *Ämneskunskaper och lärarskicklighet – en reformerad lärarutbildning SOU 2024:81* på remiss till bland annat Stockholm stad. Kommunstyrelsen besvarar remissen för Stockholm stads räkning och har remitterat betänkandet till utbildningsnämnden för synpunkter inför att kommunstyrelsen yttrar sig.

Utredningen har haft i uppdrag att föreslå (1) hur antagningskraven till lärar- och förskollärarytbildningarna kan höjas, (2) hur ämneslärarytbildningen kan stärkas, exempelvis genom ökade samarbeten och hur vissa ämnen kan koncentreras till färre lärosäten i syfte att höja kvaliteten samt (3) hur utbildningsinnehållet kan reformeras med ökat fokus på ämneskunskap, kognitionsvetenskap och praktisk metodik.

Utbildningsförvaltningen är positiv till utredningens förslag.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden bör ärendet justeras omedelbart.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Särskilda uttalanden

Hanna Werner med flera (M) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Det är skickliga och engagerade lärare som utgör ryggraden i en skola i världsklass. Att stärka och reformera lärarutbildningen är både efterlängtat och brådskande. Lärarutbildningen behöver ett större fokus på ledarskap, pedagogik och didaktik och vila på evidensbaserad grund. Mycket av utredningens förslag tror vi kommer att bidra positivt till att fler skickliga lärare examineras och påbörjar den samhällsviktiga rollen att undervisa och utbilda kommande generationer av stockholmsbarn. Det finns dock ett flertal punkter i utredningen vi särskilt vill belysa.

Utredningens förslag gällande lägsta betygskrav för olika lärarutbildningar har rätt intentioner. Även om det föreligger risker kring att antalet behöriga sökande kraftigt skulle minska presenterar det en möjlighet till att förbättra genomströmningen på utbildningen, där fler studenter faktiskt genomför utbildningen och examineras. Förslaget om ett lägsta betygskrav behöver således inte försvåra den framtida kompetensförsörjningen av behöriga lärare. Vi vet hur viktigt språket är för barn i förskolan och på många håll i Stockholm och övriga landet får grundskolan göra ett stort arbete för att kompensera för bristande språkutveckling i förskolan. Att nivåerna på betygskrav differentieras för grundlärar- och ämneslärarutbildning (C i Svenska 3 eller Svenska som andraspråk) respektive förskollärarutbildningen (D i Svenska i dessa kurser) riskerar att detta fortsätter och cementeras. Att grundskolan i större utsträckning än nödvändigt behöver fortsatt kompensera för bristande språkutveckling i förskolan fråntar från elevernas möjlighet till att ta nästa steg i sin kunskapsutveckling. Utredningen problematiserar inte detta i tillräcklig utsträckning och frågan bör beaktas i beredningen framgent.

Utredningen väljer att inte gå vidare med lämplighetsprov till lärarutbildningen vilket vi beklagar. Utbildningsförvaltningen resonerar väl i sitt remissvar kring att konsekvenserna av att studenter som inte är lämpliga eller motiverade för läraryrket behöver hanteras av VFU-skolor och belastar deras resurser. I samband med lärarutbildningens verksamhetsförlagda utbildning kan sociala brister hos den praktiserande lärarstudenten upptäckas. Det är en björntjänst för både VFU-skolan och studenten om olämpligheten beläggs först sent i utbildningen. Om ett lämplighetsprov inte införs så bör praktiska moment införas tidigare i utbildningen som bättre

kan urskilja om studenten är lämplig för yrket eller inte och att studierna bör avslutas.

Förslagen gäller den stärkta samverkan mellan lärosäten har goda intentioner. Ett helhetsgrepp kring det utbildningsutbudet kan ha positiva effekter men vi vill understryka att enbart reglering av utbud och dimensionering av utbildningarna aldrig ensamt kan lösa några brister. Attraktiva arbetsförhållanden, rimliga löner och möjligheten till karriär- och kompetensutveckling är desto viktigare för att attrahera de skickligaste till läraryrket.

Slutligen vill vi beröra förslaget om att medel ska avsättas för att utveckla kommunala lärcentrum. Det är kontraintuitivt att en allt större del av lärarutbildningen har blivit digital när studenterna i slutändan ska själva stå framför ett klassrum. Det är i grunden lärosätet som ska vara den part som tillgodoser möjligheterna för studenter att genomföra undervisningen. Att kommunala lärcentrum ska stärkas i enlighet med utredningens förslag riskerar att skjuta över en större del av ansvaret på kommunerna vilket inte är önskvärt.

Claes Nyberg (C) anmäler ett särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet är principiellt inte emot att antagningskraven höjs på lärarprogrammet, och framför allt är det givetvis relevant att språkliga kunskaper ökar för att nästa generation lärare ska klara språkutvecklande uppdraget i alla skolformer. Men vi hade hellre sett att detta sker genom en dialog mellan politik och lärosäten. Sverige har inte en tradition av att regeringar bestämmer antagningsregler för högre utbildning genom lagstiftning och regleringsbrev, detta då högskolor och universitet ska vara oberoende.

Vi anser därför att regeringen först och främst bör genomföra en strukturerad diskussion med lärosätena om högre krav för antagning till lärarutbildningen och andra åtgärder som kan öka incitament för ökade kunskaper i bland annat svenska innan ansökan och antagning. På samma sätt borde en tydligare genomlysning göras av hur blivande lärarstudenter kan motiveras, ges förståelse för och möjlighet till kompletterande utbildning redan innan de överväger att ansöka. Exempelvis finns här stora möjligheter inom vuxenutbildningen, men även inom folkbildningen.

Det är angeläget att Utbildningsförvaltningen arbetar för att de elever som lämnar gymnasieskolan i staden har de kunskaper som betygen motsvarar och att de har de studiestrategier och färdigheter som krävs för ett fortsatt

framgångsrikt studieliv. Likaså att fler ges möjligheter att nå mer kunskap och högre betyg. En dialog behöver hållas med Arbetsmarknadsförvaltningen om motsvarande arbete inom Komvux och hur detta gemensamt kan kommuniceras för att stärka fler i sin förståelse av att förbättra sina språkfärdigheter innan påbörjad lärarutbildning. Dels för att det krävs i yrket i sig, men även för att inte riskera att avrådas i slutet av utbildningen och inte klara sin VFU.

Lägre genomsnittliga kunskaper hos studenter vid lärarutbildningen riskerar även att sänka motivationen för de med starka kunskaper och högre motivation. Det är menligt om vi ska komma till rätta med den stora andel som redan idag lämnar landets lärarutbildningar i förtid. Utmaningen är dessutom ur det perspektivet störst inom förskolläraryrket, en utveckling som måste brytas.

Det är också viktigt att poängtera att när kraven på goda grunder skärps måste samtidigt attraktiviteten för läraryrket öka genom bättre arbetsmiljö, arbetsvillkor, kompetensutveckling och fungerande karriärvägar. Annars riskerar vi en ännu större lärarbrist på sikt. Om det ska bli svårare att bli lärare så måste det gå hand i hand med att det blir lättare att vara lärare.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2024/6978-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Ämneskunskaper och lärarskicklighet - en reformerad lärarutbildning
- UTBF 2024/6978-1.1 Remiss - Betänkandet - Ämneskunskaper och lärarskicklighet - en reformerad lärarutbildning (SOU 2024:81)

§ 9**Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B**

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1243

UTBF 2024/6650

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat ”Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B” till utbildningsnämnden för yttrande. I rapporten lämnas förslag på hur systemet kan utvecklas så att fler blivande förare kommer bättre förberedda till förarprovet och når ett godkänt resultat. Transportstyrelsens förslag utgör ett paket med åtgärder som sammantaget förväntas bidra till att de blivande förarna får ett bättre stöd under förarutbildningen. Därmed kan de på ett bättre sätt tillgodogöra sig de kunskaper och färdigheter som krävs för att bli trafiksäkra, risk- och miljömedvetna förare. Detta förväntas i sin tur leda till att fler blivande förare kommer bättre förberedda till förarprovet och når ett godkänt resultat.

Förvaltningen instämmer generellt i rapportens förslag men har en synpunkt angående den föreslagna förlängningen av kunskapsprovets giltighetstid. Om körprovet genomförs strax innan kunskapsprovets giltighetstid löper ut så ser förvaltningen att det finns en risk för att eleverna har glömt en del av teorin, något som bör bejakas i den fortsatta processen med att bereda förslaget.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen. Eftersom remisstiden är kort föreslår förvaltningen att utbildningsnämnden justerar beslutet omedelbart.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens förslag. Ordföranden

finner att utbildningsnämnden beslutar i enlighet med förvaltningens förslag.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2024/6650-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B
- UTBF 2024/6650-1.2 Översyn av förarutbildningssystemet för behörighet B

§ 10**Motion om stadsövergripande hantering av ledighetsansökningar i grundskolan**

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1025

UTBF 2024/5771

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation

Linnéa Vinge (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag till beslut som redovisas under protokollets rubrik "Förslag till beslut".

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat motionen om stadsövergripande hantering av ledighetsansökningar i grundskolan av Linnéa Vinge och Anders Lindman (båda SD) till utbildningsnämnden för yttrande. I motionen föreslås ett införande av tydliga riktlinjer i ett styrdokument för hur och för vilka elever ledighetsansökningar ska beviljas. Fortsatt föreslås även att styrdokumentet specifikt ska reglera att elever med hög frånvaro ska undantas möjlighet till ledighet.

Förvaltningen vill understryka att skolpliktiga elevers närvaro i skolan är ett prioriterat område inom Stockholms stads skolor. Stadens skolor arbetar på många sätt med att främja närvaro och förebygga frånvaro. Enligt skolornas rutiner följs både elevernas ogiltiga och giltiga frånvaro upp kontinuerligt, ledigheter och sjukdom, för att tidigt kunna sätta in insatser.

Varje rektor har mandat att bevilja kortare ledighet för enskilda angelägenheter. Längre ledighet får beviljas om det finns synnerliga skäl, alltså mycket starka skäl. Ett beslut om ledighet, oavsett längd, ska grundas på en samlad bedömning av elevens situation. Omständigheter som normalt ska beaktas är frånvarons längd, elevens studiesituation, möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen samt hur angelägen ledigheten är för eleven. Förvaltningen anser därför att det aktuella förslagen fortsatt bör ligga inom ramen för rektors beslut.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till

kommunstyrelsen som svar på remissen. Med hänsyn till remisstiden föreslås omedelbar justering av beslutet.

Förslag till beslut

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att utbildningsnämnden beslutar enligt Sverigedemokraternas (SD) förslag till beslut enligt följande:

1. Nämnden avslår förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Därutöver anför följande:

Det är ett välkänt problem bland föräldrar att hanteringen av ledighetsansökningar varierar mellan olika skolor. Vi delar förvaltningens uppfattning om att rektorn ska ha det slutliga ansvaret för beslut gällande längre ledigheter. För att underlätta dessa beslut bör dock både lärare och rektorer ges stöd i form av tydligare och enhetliga riktlinjer för hur ansökningarna ska hanteras.

Genom att, som motionen föreslår, erbjuda en viss flexibilitet för ledighet till de elever som sköter sitt skolarbete, skapas incitament för eleverna att ta ansvar för sina studier och att vara närvarande på lektionerna. Samtidigt får rektorer stöd i sina beslut genom centralt framtagna riktlinjer. Detta minskar risken för att rektorer utsätts för otillbörliga påtryckningar från föräldrar och stärker lärarnas och rektorernas auktoritet i frågan. Dessutom kan gemensamma riktlinjer bidra till att förebygga ogiltig frånvaro från elever som annars hade undvikit att formellt ansöka om ledighet.

Beslutsgång

Ordföranden Emilia Bjuggren (S) konstaterar att det finns två förslag till beslut: förvaltningens förslag och ett förslag från Linnéa Vinge (SD). Förslagen ställs mot varandra och ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Handlingar i ärendet

- UTBF 2024/5771-2 (Godkänd - R 1) Tjänsteutlåtande - Motion om stadsövergripande hantering av ledighetsansökningar
- UTBF 2024/5771-1.1 Motion om stadsövergripande hantering av ledighetsansökningar i grundskolan

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Hanna Karin Maria,Werner	2025-01-24
Sara Emilia Ingemarsdotter,Bjuggren	2025-01-24
Carl,Högselius	2025-01-24